

Označení oprávněného uživatele

Druhou částí výplatního otisku je zóna, kde je možno, ale i nutno zasadit **ooznačení oprávněného uživatele výplatního stroje**. I když tuto část otisku navrhuje výlučně uživatel či majitel stroje, přece jen bylo jasné, že do jeho obsahu či vzhledu, ale i umístění promlouvá poštovní správa. Stalo se to v historii čs. otisku několikrát. Vedlo to i ve vyhraněných případech k odmítnutí výplatního stroje. Nejinak se jistě zachovala i Říšská poštovní správa, do jejíž kompetence výplatní stroje na zabraných územích spadaly. Navíc si určitou autocenzuru a cenzuru žádala i smutná doba vyhraněných nacionálních názorů a podvědomí mezi lidmi.

Při pohledu na dochované a registrované výplatní otisky z tohoto regionu a období můžeme konstatovat, že jako mávnutím proutku došlo k totálnímu poněmčení nejen celého výplatního otisku, ale zejména této jeho části. České texty zmizely a byly nahrazeny výlučně německými. Jak obsahem, tak i typem písma (gotický styl, kurent apod.).

Nacistických symbolů bylo velmi málo, ale byly. Jen u nacistických orgánů moci či stranických úřadoven a redakcí nacistického tisku. A nikoliv výrazně. Je vidět, že zázemí nové moci nemělo v této části bývalého Československa výrazné zakořenění. Je zajímavé, že z předchozích otisků zbyly jen symboly či jména firem, někdy v původním vzhledu, někdy doplněny německým jménem či textem popisujícím činnost firem. Dá se konstatovat, že řada firem na zabraných územích měla své zákazníky i v Protektorátu a na Slovensku, a proto se držela v této oblasti zpátky. Navíc výplatní stroje vlastnily zejména výrobní a obchodní firmy, ty byly s ohledem na zákaznickou síť velmi zdrženlivé. Proto nedoházelo zde k žádným excesům.

Firmy, které měly židovské zázemí odstranily z otisku a zejména z označení uživatele židovské symboly apod., (viz Moravia, kde pod nápisem a jménem firmy byla odpilována Davidova hvězda). To byla první skupina otisků.

Druhá skupina uvedla jméno firmy, popis své činnosti, názvy výrobků apod. jen v němčině. Tyto texty byly vysoce neutrální nebo se uchýlily k vyrytí obrázku a uvedení názvu firmy, organizace, úřadu apod.

Třetí skupina otisků v označení uvedla název firmy a obsah činnosti a často tyto údaje doplnila propagačním heslem ("Jezděte do osvobozeného Sudetska!" či různá propagandistická nacionální hesla Německého spolku v zahraničí).

Poslední skupinou jsou uživatelé, jak jsem již řekl, které vyplácely zásilky nacistickým organizacím, ty nevýrazně použily nacistické symboly (orlici, hákový kříž bez propagandistických textů). Tyto případy se dají spočítat na prstech jedné ruky. Řadí se k nim NSDAP, Říšský svaz německých mládežnických ubytoven, Zemský úřad pro výživu.

Zvláštní skupinou jsou firmy a instituce, které vznikly po zahájení záboru a koupily si výplatní stroje Francotyp či Postalia během záboru. ty lze přiřadit většinou do první skupiny, která provozovala stroje s neutrálními texty a pokud propagovaly něco, tak své výrobky a služby.

Tyto stroje se poznají zejména podle gotických číslic ve výplatním razítku, které za 1. republiky byly poštovní správou na území Československa odmítnuty.